

6) mgr R. Markiewicz (Warszawa), *Ocena polityki wewnętrznej i zagranicznej nowego rządu bońskiego.*

Kilkanaście komunikatów przygotowała w obu sekcjach także strona niemiecka. Referaty plenarne prof. H. Scheela i dyr. R. Frelka omówiły wszechstronnie stosunek obu państw do Niemieckiej Republiki Federalnej i problemu niemieckiego po II wojnie światowej. Wykazały one całkowitą zbieżność polityki obu państw w zasadniczych sprawach oraz owocną współpracę NRD i Polski na forum międzynarodowym.

W sekcji pierwszej dokonano pewnego rodzaju syntezy wysiłku badawczego w NRD i w Polsce w zakresie współpracy Polski i NRD, przy czym referaty autorów niemieckich sięgały tradycji współdziałania polskich i niemieckich socjaldemokratów i komunistów. Większość komunikatów w tej sekcji zawierała ostre akcenty polemiczne wobec stanowiska nauki zachodniemieckiej. Bardzo dużo miejsca poświęcono też współpracy SED i PZPR — zarówno w stosunkach bilateralnych, jak i na forum międzynarodowym. Obie strony przygotowały też materiały dotyczące współpracy przygranicznej.

W sekcji II dokonano wszechstronnej oceny polityki wschodniej NRF, szczególnie w dwóch aspektach: prawnomiędzynarodowego uznania NRD i ostatecznego uznania granicy na Odrze i Nysie Łużyckiej.

Na końcowym posiedzeniu plenarnym, na które przybył m. in. wiceprezydent Niemieckiej Akademii Nauk, prof. dr Werner Hardke, dokonano podsumowania wyników sesji. Sprawozdanie z przebiegu obrad w I sekcji przedstawił prof. dr Heinrich Gemkow z Instytutu Marksizmu-Leninizmu w Berlinie, a w II sekcji doc. dr habil. Marian Wojciechowski z Wojskowej Akademii Politycznej w Warszawie. Podsumowania całości obrad dokonali: ze strony polskiej prof. dr Franciszek Ryszka, a ze strony niemieckiej prof. dr Heinrich Scheel.

Dorobkiem sesji jest niewątpliwie bardzo wszechstronne oświetlenie zarówno genezy jak i następstw układu zgorzeleckiego. Stąd też dużo miejsca poświęcono tym wydarzeniom w dziejach Niemiec, które na przestrzeni ostatnich 100 lat wiązały się z problemem Polski. Na tym historycznym tle rysuje się dopiero w pełni doniosłość układu w Zgorzelcu z 1950 r.

Na roboczym posiedzeniu Komisji w dniu 4 czerwca powzięto decyzję, że następna sesja odbędzie się w 1971 r. w Szczecinie. Uzgodniono wstępnie, że jej głównym tematem będą przemiany społeczne w Polsce i NRD, dokonane pod wpływem rewolucji społecznej i naukowo-technicznej. Uwzględniona ma być również problematyka współpracy morskiej Polski i NRD.

Hieronim Szczegół

ZWIĄZKI WIELKOPOLSKI Z MORZEM — TEMATEM SESJI NAUKOWEJ DZIENNIKARZY-MARYNISTÓW

Z okazji 25-rocznicy powrotu Ziemi Zachodnich do Macierzy oraz XIII Tygodnia Ziemi Zachodnich odbyła się w Poznaniu dnia 17 kwietnia 1970 r. sesja naukowa, poświęcona powiązaniom gospodarczym i kulturalnym Wielkopolski z regionami nadmorskimi kraju. W obradach wzięło udział około 100 dziennikarzy — członków Klubu Publicystów Morskich Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich (SDP) oraz przedstawiciele Komisji Morskiej Rady Naczelnej Towarzystwa Rozwoju Ziemi Za-

chodnich, Zakładów Przemysłu Metalowego „H. Cegielski” (HCP) i Wojewódzkiej Komisji Planowania Gospodarczego (WKPG) w Poznaniu.

Otwarcis sesji dokonał red. Zbigniew Wyczesany wiceprezes Zarządu Klubu Publicystów Morskich SDP, po czym wygłoszono następujące referaty:

- 1) *Rola Poznania i Wielkopolski w rozwoju życia naukowo-kulturalnego Ziem Nadbałtyckich* — mgr Władysław Tomaszewski (Instytut Zachodni);
- 2) *Współpraca Wielkopolski z gospodarką morską* — mgr Stanisław Popowski (WKPG) — Poznań;
- 3) *Udział Zakładów Przemysłu Metalowego „H. Cegielski” w Poznaniu w gospodarce morskiej* — mgr inż. Ryszard Gotz (HCP).

Omawiając rolę Wielkopolski w rozwoju życia naukowo-kulturalnego Ziem Nadbałtyckich, mgr W. Tomaszewski specjalnie zaakcentował znaczenie Poznania jako ośrodka tzw. myśli zachodniej w dwudziestolecu międzywojennym, ponieważ właśnie wtedy rodziły się tu pewne koncepcje i inicjatywy, które zostały podjęte i zrealizowane po 1945 r. Przy powstałym w 1919 r. Uniwersytecie Poznańskim skupił się stosunkowo liczny zespół naukowców, nawiązujących w swoich pracach do piastowskich koncepcji politycznych i rozwijających problematykę Słowiańszczyzny oraz Polski zachodniej. Zrozumienie faktu, że upadek Rzeczypospolitej dokonywał się na tle zaniedbania bałtyckiego kierunku polityki, tkwiło u źródeł nawrotu do tradycji piastowskiego stosunku do Pomorza i Bałtyku. Tematykę „zachodnią” i niemiecką uprawiali jednocześnie bardzo intensywnie poznańscy dziennikarze i publicyści. Referent omówił następnie proces tworzenia poznańskich placówek naukowych, które odegrały poważną rolę w odbudowie życia naukowego wyzwolonego Gdańska, Szczecina i Gdyni. W drugiej części referatu, autor przedstawił stosunki łączące Poznań z Koszalinem i Szczecinem, które nabrały szczególnego charakteru od momentu powstania Towarzystwa Rozwoju Ziem Zachodnich. Zarząd Wojewódzki TRZZ w Poznaniu, wychodząc z założenia, że podstawą jego działalności winna stać się współpraca z sąsiednimi województwami Ziem Zachodnich, podjął szeroką kooperację z Koszalinem; TRZZ w tych ramach rozwinął też owocną akcję popularyzacji wiedzy i organizowania badań regionalnych. W zakończeniu swego referatu mgr Tomaszewski stwierdził, że w miarę upływu czasu zmieniała się rola Poznania w życiu kulturalno-naukowym Ziem Nadbałtyckich, co jest jeszcze jednym dowodem rozwoju tych obszarów w ciągu minionego 25-lecia.

Współpracę gospodarczą Wielkopolski z Wybrzeżem omówił mgr S. Popowski, wskazując na powiązania geograficzne i komunikacyjne obu regionów. Podstawowy odcinek tej współpracy, tj. kooperację przemysłową ze stoczniami, oparto na porozumieniu Międzywojewódzkiej Komisji Głównej d.s. Kooperacji z Gospodarką Morską z siedzibą w Gdańsku, z którą Prezydium WRN w Poznaniu utrzymuje ścisłe kontakty. Gospodarka morska jest szczególnie silnie powiązana z bazą elektroenergetyczną rejonu konińskiego. Trzy elektrownie przekazują na Wybrzeże około 20% produkowanej energii liniami wyprowadzonymi z Konina. Miasta oraz przemysł Wybrzeża będą w niedalekiej przyszłości powiązane z Wielkopolską nowym elementem, mianowicie gazem ziemnym, występującym w rejonie Ostrowa Wlkp. Oprócz wymiany dóbr materialnych oraz kooperacji przemysłu wielkopolskiego ze stoczniami rysuje się potrzeba zasilenia uprzemysłowionych ośrodków portowych w kadry pracownicze o najwyższych kwalifikacjach (dotyczy to zwłaszcza województwa

szczecińskiego i koszalińskiego znajdujących się w strefie oddziaływania m. Poznania jako ośrodka ponadregionalnego).

W ostatnim referacie mgr inż. R. Gotz omówił szczegółowo udział Zakładów Przemysłu Metalowego „H. Cegielski” w Poznaniu w gospodarce morskiej. Produkcję maszyn dla jednostek morskich rozpoczęto w Zakładach w 1953 r. Najpierw budowano parowe maszyny sterownicze, a następnie okrętowe silniki parowe, dla pełnomorskich statków rybackich produkowanych przez Stocznnię Gdańską na eksport. Aktualnie kilka wydziałów HCP znajduje się w stałych powiązaniach kooperacyjnych z przemysłem stoczniowym w kraju, jak również poza jego granicami. Należy zaznaczyć, że Polska otrzymała specjalizację w dziedzinie produkcji dużych silników okrętowych w ramach Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej i jest głównym ich dostawcą dla krajów obozu socjalistycznego. Zakłady „H. Cegielski” od lat eksportują silniki okrętowe do takich państw, jak ZSRR, Dania, NRD, Rumunia, Bułgaria, Indie, Jugosławia.

Po wygłoszeniu referatów wywiązała się ożywiona dyskusja, podczas której analizowano poszczególne odcinki gospodarczej współpracy Wielkopolski z Wybrzeżem. Na zakończenie dziennikarze zwiedzili wydziały produkcji silników okrętowych HCP oraz muzeum Zakładów.

Tadeusz Bartkowiak

ROLA UNIwersYTETU ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU W SPOŁECZNO-KULTURALNEJ AKTYWIZACJI ZIEMI LUBUSKIEJ

To temat sympozjum zorganizowanego z okazji 50-lecia UAM przez Lubuskie Towarzystwo Naukowe (LTN) w Zielonej Górze w dniu 17 lutego 1970 r. Zasadniczy referat pt. *Historia Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu* wygłosił prezes LTN, prof. dr Jan Wąsicki. Ponadto członkowie LTN przygotowali i wygłosili następujące komunikaty:

doc. dr Hieronim Szczegółła, *Problematyka zielonogórska w działalności historyków UAM w Poznaniu*;

dr Bronisław Ratuś, *Tematyka lubuska w pracach magisterskich, doktorskich i habilitacyjnych wykonanych w UAM w Poznaniu (1945 - 1969)*;

mgr Jan Muszyński, *Wpływ UAM w Poznaniu na kształt organizacyjny i rozwój naukowy Lubuskiego Towarzystwa Naukowego*;

mgr Julian Dobosz, *Rola UAM w Poznaniu w kształceniu kadr nauczycielskich dla województwa zielonogórskiego*;

mgr Stanisław Dzieran, *Powstanie i rozwój punktów konsultacyjnych w Zielonej Górze*;

mgr Andrzej Czarkowski, *Adaptacja społeczna absolwentów Uniwersytetu w Poznaniu zatrudnionych w szkolnictwie średnim województwa zielonogórskiego*;

mgr Wanda Piontek, *Absolwenci Wydziału Prawa UAM w organach wymiaru sprawiedliwości województwa zielonogórskiego*;

mgr Jan Papiór, *Wstęp do zestawu publikacji pracowników Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu tematycznie związanych z problematyką województwa zielonogórskiego za lata 1945 - 1968*;

mgr Tadeusz Choroś, *Absolwenci UAM w prezydiach rad narodowych województwa zielonogórskiego*.